

Latvijas Republikas tiesībsargs

Baznīcas iela 25, Rīga, LV-1010, tālr.: 67686768, fakss: 67244074, e-pasts: tiesibsargs@tiesibsargs.lv, www.tiesibsargs.lv

Rīgā

2016. gada 23. maijā Nr. 1-5/114

Rīgas rajona tiesai (Siguldā)
Šveices iela 27, Sigulda
Siguldas novads, LV-2150

Latvijas Republikas tiesībsarga
Jura Jansona

Sūdzība

par Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja priekšnieka 2016. gada 6. maija lēmumu
administratīvā pārkāpuma lietā Nr.870/1-24/74

Faktiskie apstākļi un administratīvā pārkāpuma lietas virzība

VSIA "Latvijas Vēstnesis" 2015. gada 3. jūlijā nosūtīja Latvijas Republikas tiesībsargam vēstuli Nr. 01/17/52, lūdzot piekrišanu iesaistīties VSIA "Latvijas Vēstnesis" žurnāla "Jurista Vārds" konsultatīvās padomes (turpmāk arī - Konsultatīvā padome) darbā.

Nedodot nekādu piekrišanu un neuzskatot par saistošu Konsultatīvās padomes nolikumu, piedalījās vienīgajā, 2015. gada 29. septembra Konsultatīvās padomes sēdē kā Latvijas Republikas tiesībsargs, pamatojoties uz ar Tiesībsarga likuma 11. un 12.pantu ar mērķi sekmēt sabiedrības informētību un izpratni par cilvēktiesībām un labu pārvaldību.

2015. gada 29. septembra Konsultatīvās padomes sēdē izteicu šādu viedokli, citēju no protokola: "J. Jansons uzsver, ka šāda veida žurnāls tiesiskai un demokrātiskai valstij ir nepieciešams un līdz ar to nevar būt šaubu, ka valstij caur kādu no optimālākajiem modeļiem tā darbība ir jāatbalsta. J. Jansons īpaši uzsver "Jurista Vārda" redakcionālās neatkarības saglabāšanas un stiprināšanas nozīmi. Redakcijas darbu nedrīkst ietekmēt nedz konkrēta valsts iestāde, nedz kāds cits, jo tikai viedokļu dažādība, tai skaitā, kritiski un pretrunīgi viedokļi veicinās žurnāla mērķu sasniegšanu."

Korupcijas novēršanas un apkarošanas birojs (turpmāk arī – KNAB) 2016.gada 19.janvārī uzsāka administratīvā pārkāpuma lietvedību Nr.870/1-24/74 par to, ka, es, Juris Jansons, Latvijas Republikas tiesībsargs, 2015.gada 29.septembrī, piedaloties VSIA “Latvijas Vēstnesis” žurnāla “Jurista Vārds” konsultatīvās padomes (turpmāk arī – Konsultatīvā padome) sēdē, savienoju tiesībsarga valsts amatpersonas amatu ar Konsultatīvās padomes locekļa amatu, un tādējādi neievēroju likuma “Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā” 7.panta trešajā daļā noteiktos valsts amatpersonas speciālos amatu savienošanas ierobežojumus.

KNAB Valsts amatpersonas darbības kontroles nodaļas vadītājs 2016. gada 16.martā administratīvā pārkāpuma lietā pieņēma lēmumu (turpmāk arī - KNAB sākotnējais lēmums), ar kuru konstatēja, ka es kā tiesībsargs esmu izdarījis administratīvo pārkāpumu, t.i., 2015. gada 29. septembrī savienojot tiesībsarga valsts amatpersonas amatu ar aizliegtu VSIA “Latvijas Vēstnesis” žurnāla “Jurista Vārds” konsultatīvās padomes locekļa amatu, esmu pārkāpis likuma “Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā” 7.panta trešajā daļā noteiktos valsts amatpersonas speciālos amatu savienošanas ierobežojumus. Taču no Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa (turpmāk arī - LAPK) 166.³⁰ pantā paredzētās administratīvās atbildības¹ es tiku atbrīvots sakarā ar administratīvā pārkāpuma maznozīmīgumu. Lietvedība administratīvā pārkāpuma lietā tika izbeigta, izsakot man mutvārdu aizrādījumu.

Par KNAB sākotnējo lēmumu 2016. gada 6. aprīlī iesniedzu sūdzību KNAB priekšniekam:

- pirmkārt, norādot, ka es neesmu ieņēmis Konsultatīvās padomes locekļa amatu, bet tajā piedalījos tikai kā Latvijas Republikas tiesībsargs,
- otrkārt, norādot, ka KNAB nav analizējis, kā tiesībsarga līdzdarbošanās sava mandāta ietvaros Konsultatīvajā padomes sēdē, ir nonākusi pretrunā ar kādu no likuma “Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā” mērķiem, radot šī likuma pārkāpumu, un kāds kaitējums ir nodarīts demokrātiskai valsts iekārtai vai sabiedrības interesēm.

2016. gada 9. maijā es saņēmu KNAB priekšnieka 2016. gada 6. maija lēmumu administratīvā pārkāpuma lietā Nr.870/1-24/74 (turpmāk arī – KNAB priekšnieka lēmums), ar kuru KNAB sākotnējais lēmums ir atstāts negrozīts un mana sūdzība noraidīta.

Saskaņā ar LAPK 288.panta pirmo daļu un 289.¹pantu pārsūdzju KNAB priekšnieka 2016. gada 6. maija lēmumu administratīvā pārkāpuma lietā Nr.870/1-24/74 pilnā apjomā. Uzskatu, ka KNAB priekšnieka lēmums ir nepareizs un atceļams, bet administratīvā pārkāpuma lietvedība izbeidzama lietā Nr.870/1-24/74 turpmāk minēto apsvērumu dēļ.

KNAB priekšnieka lēmuma nepareizība

¹ Par likumā noteikto komercdarbības, valsts amatpersonas amata savienošanas, pārstāvības, ienākumu gūšanas ierobežojumu vai tādu ierobežojumu pārkāpšanu, kuri noteikti attiecībā uz rīcību ar valsts vai pašvaldības mantu, kā arī par valsts amatpersonas funkciju veikšanu interešu konflikta situācijā.

1. LAPK 243.panta pirmā daļa nosaka, ka pierādījumi administratīvā pārkāpuma lietā ir jebkuras šajā kodeksā paredzētajā kārtībā iegūtas un noteiktā procesuālajā formā nostiprinātas ziņas par faktiem, kurus administratīvā pārkāpuma lietvedībā iesaistītās personas savas kompetences ietvaros izmanto, lai pierādītu administratīvā pārkāpuma esamību vai neesamību un noskaidrotu citus apstākļus, kam ir nozīme lietas pareizā izlemšanā. Savukārt LAPK 244.pants paredz, ka institūcija (amatpersona) pierādījumus novērtē pēc savas iekšējās pārlicības, kas pamatota uz vispusīgi, pilnīgi un objektīvi izpētītiem visiem lietas apstākļiem to kopumā, pēc likuma un tiesiskās apziņas.

Uzskatu, ka KNAB nepareizi ir noteicis strīda priekšmetu, līdz ar to nepamatoti ir atstājis bez ievērības vairākus būtiskus pierādījumus. Turklāt pierādījumu vērtēšana nav bijusi vispusīga, pilnīga un nav balstīta uz objektīvi izpētītiem visiem lietas apstākļiem to kopumā, kas novedis pie LAPK 243.panta pirmās daļas un LAPK 244.panta pārkāpuma un attiecīgi pie nepareiza lēmuma pieņemšanas.

2. Piekrītu KNAB priekšnieka lēmumā² norādītajam, ka lietā nepastāv strīds par to, ka tiesībsarga amats ir iekļauts likuma “Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā” 4. panta pirmajā daļā norādīto valsts amatpersonu sarakstā. Tāpat KNAB priekšnieka lēmumā ir pareizi konstatēts fakts, ka es esmu piedalījies 2015. gada 29. septembra Konsultatīvās padomes sēdē. Taču es nepiekrītu un uzskatu par nepareizu KNAB priekšnieka lēmumā norādīto, ka lietā pastāv strīds par to, vai es kā tiesībsargs, vienlaikus pildot VSIA “Latvijas Vēstnesis” žurnāla “Jurista Vārds” konsultatīvās padomes locekļa amatu, esmu pārkāpis likuma “Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā” 7. panta trešajā daļā noteiktos valsts amatpersonas speciālos amatu savienošanas ierobežojumus. Lietā primāri ir strīds par to, vai es kā tiesībsargs, piedaloties Konsultatīvās padomes 2015. gada 29. septembra sēdē, vispār esmu ieņēmis attiecīgās padomes locekļa amatu.

3. KNAB priekšnieka lēmumā ir atzīts par pamatotu KNAB sākotnējā lēmumā konstatētais, ka es esmu pildījis Konsultatīvās padomes locekļa amatu. KNAB savu secinājumu, pirmkārt, ir pamatojis ar apsvērumu, ka Konsultatīvās padomes locekļa amats ir uzskatāms par amatu likuma “Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā” 1. panta 1. punkta izpratnē, jo Konsultatīvās padomes nolikuma (redakcijā, kas bija spēkā līdz 2015. gada 29. septembrim) 4.punkts nosaka Konsultatīvās padomes tiesības (KNAB skatījumā šīs tiesības nozīmē arī pilnvaras, kas ir amata neatņemama sastāvdaļa), lai sasniegtu Konsultatīvās padomes nolikuma (redakcijā, kas bija spēkā līdz 2015. gada 29. septembrim) 3.punktā paredzētos uzdevumus³. Otrkārt, kā pierādījums, kas apliecina faktu, ka tiesībsargs ir ieņēmis Konsultatīvās padomes locekļa amatu, KNAB priekšnieka skatījumā, ir Konsultatīvās padomes sēdes 2015. gada 29.septembra protokols Nr.1. KNAB priekšnieka lēmumā norādīts, ka, izvērtējot Konsultatīvās padomes sēdes 2015. gada 29. septembra protokolu Nr.1, konstatējams, ka tiesībsargs šajā protokolā ir norādīts padomes locekļa sastāvā, nevis kā viesis, pieaicināts eksperts u.tml., līdz ar ko KNAB nav šaubu, ka tiesībsargs padomē darbojās padomes locekļa amata ietvaros⁴.

² Sk. KNAB priekšnieka lēmuma 2.lp.

³ Sk. KNAB priekšnieka lēmuma 3.lp.

⁴ Sk. 4.lp.1.rindk.

Ievērojot minēto, KNAB priekšnieka lēmumā ir arī atzīts, ka manā 2016. gada 6.aprīļa sūdzībā norādītais par manu līdzdalību Konsultatīvajā padomē tikai tiesībsarga statusā, sniedzot konsultāciju Tiesībsarga likumā noteiktās robežās, *neatbilst faktiskajiem apstākļiem un lietā esošajiem pierādījumiem*⁵.

No minētā secināms, ka KNAB priekšnieks bez juridiskiem apsvērumiem ir pieņēmis, ka Konsultatīvās padomes nolikums man kā tiesībsargam ir saistošs. Un, KNAB skatījumā kā par vienīgo ticamo pierādījumu, kas pamato faktu, ka es kā tiesībsargs esmu ieņēmis Konsultatīvās padomes locekļa amatu, atzīstams Konsultatīvās padomes sēdes 2015. gada 29. septembra protokols Nr.1, un tikai tā apsvēruma dēļ, ka tajā tiešā tekstā nav ierakstīts, ka Konsultatīvās padomes sēdē es neesmu piedalījies kā tiesībsargs. Lai arī KNAB priekšnieka lēmumā norādīts, ka fakts, ka es Konsultatīvajā padomē esmu darbojies vienīgi kā tiesībsargs, neatbilst lietā esošajiem pierādījumiem, tomēr no KNAB priekšnieka lēmuma nav saprotams, kuriem vēl citiem bez minētajiem pierādījumiem, manā sūdzībā paustā nostāja ir neatbilstoša.

Minētie secinājumi ir nepareizi turpmāk minēto apsvērumu dēļ.

3.1. Izdarot šīs sūdzības 3.punktā norādītos secinājumus, KNAB ir atstājis bez ievēribas apstākli, ka ar 2015. gada 3. jūlija tiesībsargam adresēto VSIA "Latvijas Vēstnesis" vēstuli Nr. 01/17/52 VSIA "Latvijas Vēstnesis" tiesībsargam lūdza piekrišanu iesaistīties Konsultatīvās padomes darbā.

Šajā sakarā, pirmkārt, vēlos norādīt, ka es līdz pat šim brīdim neesmu sniedzis (nosūtījis) VSIA "Latvijas Vēstnesis" attiecīgu piekrišanu. Otrkārt, es neesmu arī apstiprināts šādā amatā⁶. Treškārt, neviens VSIA "Latvijas Vēstnesis" iekšējais dokuments, t.sk. rīkojums par Konsultatīvās padomes izveidošanu, Konsultatīvās padomes nolikums, protokoli utt. mani kā tiesībsargu nesaista. To cita starpā pierāda arī VSIA "Latvijas Vēstnesis" 2015. gada 18. novembra vēstule KNAB Nr.01/17-100, kurā apliecināts, ka Konsultatīvās padomes nolikums nav saistošs citām personām kā vien uzņēmuma darbiniekiem, t.sk. žurnāla "Jurista Vārds" redakcijai. Un šo faktu KNAB nav apstrīdējis.

Līdz ar to nav pamata KNAB priekšnieka lēmumu balstīt uz apsvērumu, ka ar dalību Konsultatīvās padomes sēdē, es esmu ieņēmis Konsultatīvās padomes locekļa amatu un atzinis par saistošu Konsultatīvās padomes nolikumā noteiktās pilnvaras. Pretējā gadījumā par padomes locekli (amatpersonu) varētu tikt atzīta jebkura persona, kura apmeklē padomes sēdes un tiek reģistrēta protokolā.

3.2. KNAB, izdarot šīs sūdzības 3.punktā norādītos secinājumus, ir atstājis bez ievēribas arī apstākli, ka ar 2015. gada 3. jūlija tiesībsargam adresēto VSIA "Latvijas Vēstnesis" vēstuli Nr. 01/17/52 tiesībsargs tika aicināts *tikai līdzdarboties* Konsultatīvajā padomē, nevis pildīt Konsultatīvās padomes locekļa amatu. Vēršu uzmanību, ka līdzdarbības jēdziens paredz plašākas darbības izpausmes formas, nekā Konsultatīvās padomes locekļa amata ieņemšanu un pildīšanu. Šajā sakarā būtiski norādīt, ka apstāklis, kas nerada šaubas par to, ka līdzdarbība cita starpā ir iespējama, neieņemot Konsultatīvās padomes locekļa amatu, ir tas, ka VSIA "Latvijas Vēstnesis" savā aicinājumā norādīja, ka Konsultatīvā padomē līdzās citām tiesu sistēmas, likumdevēja un izpildvaras amatpersonas Latvijas Republikas tiesībsargs tiek aicināts darboties žurnāla "Jurista Vārds" konsultatīvajā padomē *ex officio*. Tā kā *ex officio*⁷ tulkojumā no latīņu valodas

⁵ Sk. 4.lp.1.rindk.

⁶ To apliecina arī lietas materiālos esošā VSIA "Latvijas Vēstnesis" 2015.gada 18.novembra vēstule KNAB Nr.01/17-100.

⁷ Sk., piemēram: <http://legal-dictionary.thefreedictionary.com/ex-officio>; <http://www.pk.lv/?cat=52&lang=lv>

nozīmē, ka amatpersonas aicinātas darboties un sniegt viedokli tieši tad, kad ieņem konkrēto amatu, biju un arī šobrīd esmu pārliecināts, ka tiku aicināts līdzdarboties Konsultatīvajā padomē, neieņemot nekādu citu vai papildu amatu kā vien to amatu, kura dēļ tiku aicināts.

Nav mazsvarīgi arī norādīt uz apstākli, ka žurnāls “Jurista Vārds” ir viens no instrumentiem, ar kuru tiek īstenota viena no Tieslietu ministrijai kā tieslietu nozares vadošajai valsts iestādei noteiktajām funkcijām - nodrošināt sabiedrības informēšanu un dialogu ar sabiedrību par tiesību politiku, kā arī veicināt sabiedrības tiesiskās domas un apziņas attīstību atbilstoši demokrātiskas valsts principiem⁸. Šī funkcija tiešā veidā saskan ar Tiesībsarga likumā noteikto sabiedrības informēšanas funkciju (sk. Tiesībsarga likuma 11. pantu) un konsultāciju sniegšanas uzdevumu (sk. Tiesībsarga likuma 12. pantu).

Ievērojot minēto, žurnāla “Jurista Vārds” konsultatīvās padomes sēdē esmu piedalījies tikai kā Latvijas Republikas tiesībsargs un tikai par jautājumiem, kas attiecas uz cilvēktiesībām un labu pārvaldību ar mērķi sekmēt sabiedrības informētību un izpratni par cilvēktiesībām. Proti, piedaloties Konsultatīvās padomes sēdē, esmu rīkojies tikai un vienīgi likumdevēja dotā mandāta ietvaros.

Vēlos atkārtoti vērst uzmanību - par šīs sūdzības 3.1. un 3.2.apakšpunktā minētajiem apstākļiem KNAB priekšniekam tika norādīts 2016.gada 24.februāra tiesībsarga vēstulē KNAB, 2016.gada 6.maija tiesībsarga sūdzībā par KNAB sākotnējo lēmumu, taču KNAB priekšnieka lēmumā tie nav analizēti kopsakarā.

3.3. Nevar piekrist, ka Konsultatīvās padomes sēdes 2015. gada 29. septembra protokols Nr.1 ir vienīgais dokuments, kas objektīvi atspoguļo faktiskos apstākļus. Pirmkārt, šis protokols ir VSIA “Latvijas Vēstnesis” iekšējs dokuments, kas nav skaņots ar mani kā tiesībsargu. Tas atspoguļo tikai un vienīgi to, kā VSIA “Latvijas Vēstnesis” ir uztvēris un atspoguļojis Konsultatīvās padomes sēdes dalībnieku statusu. Šāds dokuments pats par sevi bez mana kā tiesībsarga viedokļa un apsvērumiem, nevar tikt atzīts par objektīvu un patiesu faktisko apstākļu atspoguļojumu. Līdz ar to nevar piekrist arī KNAB priekšnieka lēmumā norādītajam, ka administratīvajā pārkāpuma lietā nav svarīgi konstatēt manu attieksmi⁹. Šajā gadījumā, tā kā strīds ir par to, vai es kā tiesībsargs, piedaloties Konsultatīvās padomes 2015. gada 29. septembra sēdē, vispār esmu ieņēmis attiecīgās padomes locekļa amatu, manai attieksmei un viedoklim ir būtiska un pat izšķiroša nozīme.

4. KNAB priekšnieks lēmumā, analizējot, kā mana kā tiesībsarga līdzdarbošanās Konsultatīvajā padomes sēdē, ir nonākusi pretrunā ar kādu no likuma “Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā” mērķiem, norādīts, ka likuma “Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā” 2. panta mērķis - *nodrošināt valsts amatpersonu darbību sabiedrības interesēs, veicināt valsts amatpersonu darbības atklātumu, atbildību sabiedrības priekšā, kā arī sabiedrības uzticēšanās valsts amatpersonu darbībai*, paredz demokrātiskas valsts iekārtas un sabiedrības intereses kā ar likumu aizsargājamu objektu, kas tiek apdraudēts ikreiz, kad

⁸ “Jurista Vārds” konsultatīvās padomes nolikums (redakcijā, kas bija spēkā līdz 15.02.2016., apstiprināts ar VSIA “Latvijas Vēstnesis” valdes priekšsēdētājas D. Abeles 18.06.2015. rīkojumu Nr.01-03/33), 1.3.punkts, un Ministru kabineta 2003. gada 29. aprīļa noteikumi Nr.243 Tieslietu ministrijas nolikums, 4.2.⁵ punkts, publicēts: “[Latvijas Vēstnesis](#)”, 70 (2835), 13.05.2003., pieejams: <http://likumi.lv/doc.php?id=74748>

⁹ Sk. KNAB priekšnieka lēmuma 2.lp. 12.rindk.

valsts amatpersona pārkāpj likumā “Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā” valsts amatpersonām noteiktos ierobežojumus un aizliegumus¹⁰.

KNAB priekšnieks ir konstatējis, ka ar KNAB sākotnējo lēmumu es esmu saukts pie administratīvās atbildības par LAPK 166.³⁰ pantā noteikto ierobežojumu, t.i., par amatpersonām noteikto amata savienošanas ierobežojumu neievērošanu¹¹, tādējādi es, ieņemot tik augstu un sabiedrībā nozīmīgu amatu kā tiesībsargs, esmu radījis šaubas gan par konkrētās valsts amatpersonas darbību sabiedrības labā, gan par valsts pārvaldi kopumā. Tai pašā laikā, KNAB priekšnieks ir konstatējis, ka izdarītais pārkāpums nav nodarījis būtisku kaitējumu demokrātiskai valsts iekārtai un sabiedrības interesēm, kā arī ar likumu aizsargātām personu tiesībām un interesēm.

Minētie secinājumi ir nepareizi turpmāk minēto apsvērumu dēļ.

4.1. Pirmkārt, jānorāda, ka šis KNAB priekšnieka vērtējums ir sniegts, *a priori* pieņemot, ka es esmu ieņēmis Konsultatīvajā padomes locekļa amatu, taču, kā jau tika minēts, lietā primāri ir strīds par to, vai es kā tiesībsargs, piedaloties Konsultatīvās padomes 2015. gada 29. septembra sēdē, vispār esmu ieņēmis attiecīgās padomes locekļa amatu. Tā kā Konsultatīvās padomes sēdē esmu piedalījies tikai kā Latvijas Republikas tiesībsargs un tikai likumdevēja dotā mandāta ietvaros, nolūkā sekmēt sabiedrības informētību un izpratni par cilvēktiesībām, sniedzot konsultācijas un atzinumus Konsultatīvajai padomei, ar savu rīcību es vispār neesmu apdraudējis likuma “Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā” 2. pantā definēto mērķi. Attiecīgi neradot arī nekādu apdraudējumu ne demokrātiskas valsts iekārtas, ne sabiedrības interesēm.

4.2. Otrkārt, pat ja arī pieņemtu, ka mana kā tiesībsarga līdzdalība Konsultatīvās padomes sēdē jāvērtē šauri, tad ir jāņem vērā, ka pats KNAB ir konstatējis, kāds ir līdzdalības mērķis Konsultatīvās padomes sēdēs, proti, - dalība šajā padomē ir brīvprātīga, tā notiek sabiedrības interesēs, resp., sabiedriski nozīmīga mērķa labad (...) ¹². Ir acīmredzami, ka līdzdalības mērķa Konsultatīvā padomē un likuma “Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā” 2. pantā definētā mērķa darbību fokuss sakrīt, proti – tā ir sabiedrības interešu nodrošināšana. Tā kā dalība Konsultatīvās padomes sēdē ir bijusi sabiedrības interesēs, brīvprātīga un bez maksas, nav pamata uzskatīt, ka mana kā tiesībsarga līdzdarbošanās, ievērojot caurskatāmības un atklātības principu¹³, var nonākt pretrunā un apdraudēt kādu no likuma “Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā” mērķiem, radot šī likuma pārkāpumu.

Kategoriski nevar piekrist KNAB paustajai likuma “Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā” 2. panta interpretācijai, ka jebkura atkāpe no likumā “Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā” paredzētajām tiesību normām, automātiski izraisa demokrātiskas valsts iekārtas un sabiedrības interešu apdraudējumu. Šāda interpretācija ir formāla un nonāk pretrunā ar tiesību normu saprātīgas piemērošanas principu, jo nonivelē faktisko apstākļu individualizāciju un to būtības noskaidrošanu, kas attiecīgi liedz sasniegt taisnīgāko un lietderīgāko rezultātu lietā.

Uzsveru, ka, vērtējot iespējamo valsts amatpersonām noteikto ierobežojumu un aizliegumu pārkāpumu, sakarā ar noteiktu līdzdalību komercsabiedrībā, ir būtiski

¹⁰ Sk. KNAB priekšnieka lēmuma 5.lp.

¹¹ Sk. KNAB priekšnieka lēmuma 5.lp. 5., 6.rindk.

¹² Sk. KNAB sākotnējā lēmumu 4.lp., 5. rindk.

¹³ Žurnālā “Jurista Vārds” 2015.gada 6.oktobra izdevumā norādīts, ka darbu atsāk žurnāla konsultatīvā padome, kā arī norādītas valsts amatpersonas, kuras darbojas konsultatīvajā padomē.

noskaidrot attiecīgās komercsabiedrības darbības mērķi un tās darbības pamatus, proti, kādus uzdevumus tā pilda un kas gūst no tā labumu. Ir acīmredzami, ka nav iespējams vienlīdz vērtēt no likuma “Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā” definēto mērķu viedokļa valsts amatpersonas līdzdalību privātpersonu dibinātā komercsabiedrībā, kuras mērķi ir gūt peļņu un nodrošināt īpašnieku komerciālās intereses, un valsts dibinātā (turklāt ekonomiskās krīzes apstākļu ietekmē) komercsabiedrībā, kuras mērķis ir pildīt valsts pārvaldes funkciju sabiedrības informēšanas jomā.

KNAB skatījumā, lai konstatētu likuma “Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā” 2. pantā paredzēto demokrātiskas valsts iekārtas un sabiedrības interešu apdraudējumu ir nepieciešams tikai konstatēt, ka valsts amatpersona ir līdzdarbojusies kapitālsabiedrībā. Tā tas no KNAB puses ir vērtēts arī konkrētajā administratīvā pārkāpuma lietā. Uzskatu, ka tas nav pareizi, jo nepamatoti formalizē likuma piemērošanu un neveicina administratīvās pārkāpuma lietas vispusīgu, pilnīgu un objektīvu izskatīšanu. Konkrētajā gadījumā būtiski ņemt vērā un vērtēt, ka žurnāla “Jurista Vārds”, kā arī Latvijas Republikas oficiālā izdevuma “Latvijas Vēstnesis” īpašnieks ir VSIA “Latvijas Vēstnesis”, kura kapitāla daļu turētājs ir Latvijas Republika (Tieslietu ministrijas personā)¹⁴.

Attiecībā uz oficiālās publikācijas izdevēja tiesisko statusu Tieslietu ministrijas izstrādātajā Valsts oficiālo elektronisko publikāciju pieejamības veicināšanas koncepcijā ir atzīts, ka valsts kapitālsabiedrības tiesiskais statuss pēc būtības nav atbilstošs oficiālā izdevuma “Latvijas Vēstnesis” izdevējam, jo saskaņā ar Valsts pārvaldes iekārtas likumu publiska persona dibina kapitālsabiedrību komercdarbības veikšanai, savukārt VSIA “Latvijas Vēstnesis”, nodrošinot oficiālo publikāciju un tās informācijas sistematizēšanu, neveic komercdarbību, bet veic valsts pārvaldes uzdevumus. Taču, ņemot vērā valsts tā brīža ekonomisko stāvokli un lai neapdraudētu VSIA “Latvijas Vēstnesis” uzsāktu virzību uz valsts oficiālās elektroniskās publikācijas ieviešanu, Tieslietu ministrija kā racionālāku risinājumu īstermiņā ieteica saglabāt oficiālās publikācijas izdevēja tiesisko statusu valsts kapitālsabiedrības formā, bet VSIA “Latvijas Vēstnesis” reorganizāciju par valsts aģentūru, kas ir valsts oficiālās publikācijas izdevējam piemērotāks tiesiskais statuss, uzsākt pēc valsts oficiālās elektroniskās publikācijas ieviešanas.¹⁵

Saskaņā ar Ministru kabineta 2015. gada 24. septembra rīkojumu Nr.575 nolemts uzsākt valsts sabiedrības ar ierobežotu atbildību “Latvijas Vēstnesis” pārveidi par tieslietu ministra pārraudzībā esošu tiešās pārvaldes iestādi – valsts aģentūru “Latvijas Vēstnesis”.¹⁶ Rīkojuma anotācijā norādītas aģentūrai uzliekamās Oficiālo publikāciju un tiesiskās informācijas likumā (turpmāk – Oficiālo publikāciju likums) noteiktās valsts funkcijas. Attiecībā uz žurnāla “Jurista Vārds” izdošanu norādīts, ka aģentūra, izdodot šo žurnālu, nodrošinās Oficiālo publikāciju likuma 14. panta otrajā daļā noteikto funkciju, proti, veicināt izpratni par normatīvajos aktos noteiktajām privātpersonu tiesībām un pienākumiem, kā arī nodrošināt valsts oficiālās informācijas sniegšanu.¹⁷

¹⁴ Ministru kabineta 2003. gada 29. aprīļa noteikumi Nr.243 Tieslietu ministrijas nolikums, 25.2.punkts.

¹⁵ Valsts oficiālo elektronisko publikāciju pieejamības veicināšanas koncepcija, atbalstīta ar Ministru kabineta 2010.gada 13.aprīļa rīkojumu Nr.206, pieejama: <http://likumi.lv/ta/id/208014-par-valsts-oficialo-elektronisko-publikaciju-pieejamibas-veicinanasas-koncepciju>

¹⁶ Ministru kabineta 2015.gada 24.septembra rīkojums Nr.575 “Par valsts sabiedrības ar ierobežotu atbildību "Latvijas Vēstnesis" pārveides par valsts aģentūru "Latvijas Vēstnesis" uzsākšanu”, ["Latvijas Vēstnesis", 189 \(5507\), 28.09.2015., pieejams: http://likumi.lv/ta/id/276734-par-valsts-sabiedrības-ar-ierobežotu-atbildību-latvijas-vestnesis-parveides-par-valsts-agenturu-latvijas-vestnesis-uzsaksanu](http://likumi.lv/ta/id/276734-par-valsts-sabiedrības-ar-ierobežotu-atbildību-latvijas-vestnesis-parveides-par-valsts-agenturu-latvijas-vestnesis-uzsaksanu)

¹⁷ Ministru kabineta rīkojuma projekta „Par valsts sabiedrības ar ierobežotu atbildību „Latvijas Vēstnesis” pārveides par valsts aģentūru „Latvijas Vēstnesis” uzsākšanu” sākotnējās ietekmes novērtējuma ziņojums (anotācija), pieejams:

Analizējot konkrēto situāciju, konstatējams, ka jau šobrīd VSIA "Latvijas Vēstnesis", izdodot žurnālu "Jurista Vārds", pēc mērķa un satura nodrošina konkrētas Oficiālo publikāciju un tiesiskās informācijas likuma 14. panta otrajā daļā noteiktas valsts funkcijas izpildi, proti, veicina izpratni par normatīvajos aktos noteiktajām privātpersonu tiesībām un pienākumiem, kā arī nodrošina valsts oficiālās informācijas sniegšanu.

Ņemot vērā minēto, pat ja arī pieņemtu, ka mana kā tiesībsarga līdzdalība Konsultatīvā padomē jāvērtē šauri kā darbība Konsultatīvās padomes locekļa statusā, tad vispār nevar pastāvēt šaubas par jebkādu demokrātiskas valsts iekārtas un sabiedrības interešu apdraudējumu, jo VSIA "Latvijas Vēstnesis", t.sk. Konsultatīvās padomes, darbības būtība ir veikt valsts pārvaldes uzdevumus. Līdz ar to tas arī nozīmē to, ka VSIA "Latvijas Vēstnesis", t.sk. Konsultatīvajai padomei, veicot valsts pārvaldes uzdevumus, nevar būt nekāda cita kā vien sabiedrības un demokrātiskas valsts iekārtas interešu stiprināšanas uzdevuma.

5. LAPK 9. panta pirmā daļa nosaka, ka par administratīvo pārkāpumu atzīstama prettiesiska, vainojama (ar nodomu vai aiz neuzmanības izdarīta) darbība vai bezdarbība, kura apdraud valsts vai sabiedrisko kārtību, īpašumu, pilsoņu tiesības un brīvības vai noteikto pārvaldes kārtību un par kuru likumā paredzēta administratīvā atbildība.

No minētās tiesību normas izriet, ka pārkāpums var tikt uzskatīts par administratīvo pārkāpumu, ja ir konstatēts noteiktā LAPK pantā paredzētais administratīvā pārkāpuma sastāvs:

- objekts – tas, pret ko ir vērstas administratīvais pārkāpums;
- objektīvā puse, kas raksturo to, kā izdarīts administratīvais pārkāpums;
- subjekts – persona, kas izdarījusi, administratīvo pārkāpumu;
- subjektīvā puse – vainojama darbība.

Ievērojot šajā sūdzībā paustos apsvērumus, konstatējams, ka:

- šajā administratīvā pārkāpuma lietā nav konstatējams tiesiskas un caurskatāmas valsts amatpersonas darbības nodrošināšanas valsts pārvaldē apdraudējums;
- šajā gadījumā nav arī objektīvās puses, tā kā 2015. gada 29. septembra Konsultatīvās padomes sēdē līdzdarbojos tikai un vienīgi kā Latvijas Republikas tiesībsargs;
- neesmu uzskatāms arī par administratīvā pārkāpuma subjektu, jo neesmu izdarījis administratīvo pārkāpumu, proti, neesmu pārkāpis ar likumu "Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā" uzliktos amata savienošanas ierobežojumus;
- no subjektīvās puses mana kā tiesībsarga rīcība vispār nav vērtējama kā likuma "Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā" 7. panta trešās daļas pārkāpums ne ar nodomu, ne aiz neuzmanības, jo 2015. gada 29. septembra Konsultatīvās padomes sēdē līdzdarbojos tikai un vienīgi kā Latvijas Republikas tiesībsargs.

6. LAPK 239.panta 1.punkts noteic, ka administratīvā lietvedība ir jāizbeidz, ja notikumā nav administratīvā pārkāpuma sastāva.

Tā kā šajā administratīvā pārkāpuma lietā nav izpildījušās administratīvā pārkāpuma sastāva pazīmes, tā ir jāizbeidz.

Ņemot vērā minēto un pamatojoties uz LAPK 288.panta pirmo un otro daļu, 289.panta pirmo daļu, 289.¹pantu, 289.³panta trešo daļu, 289.¹²panta otrās daļas 2.punktu,

lūdzu:

- 1) pieņemt lēmumu par tiesvedības ierosināšanu;
- 2) atcelt KNAB priekšnieka 2016. gada 6. maija lēmumu administratīvā pārkāpuma lietā Nr.870/1-24/74;
- 3) izbeigt administratīvā pārkāpuma lietu Nr.870/1-24/74.

Pielikumā:

- 1) aplokšnes kopija;
- 2) 2015.gada 3.jūlija VSIA "Latvijas Vēstnesis" vēstules Nr. 01/17/52 apliecināta kopija.

Sūdzība sastādīta Rīgā, 2016. gada 23. maijā

Latvijas Republikas
tiesībsargs

Juris Jansons